

Abdusalim Kenjaboyev

Termiz davlat universiteti

“Pedagogika va ijtimoiy ish” kafedrası dotsenti.p.f.n

TA'LIM JARAYONIDA BARQAROR HAMKORLIKNI TA'MINLASH BO'YICHA TAVSIYALAR

Annotatsiya: Ushbu maqola ta'lim jarayonida barqaror hamkorlikni ta'minlashning nazariy asoslarini, uning ta'sir qiluvchi omillarini va samarali tavsiyalarni tahlil qiladi. Ta'lim tizimida barqaror hamkorlik, o'quvchilarning bilim olish jarayonini samarali boshqarish va ta'lim sifatini oshirishda muhim ahamiyatga ega. O'qituvchi va talabalar o'rtasidagi munosabatlar, ta'lim muassasalarining jamiyat bilan hamkorligi va davlat-xususiy sektor o'rtasidagi aloqalar ta'lim tizimining barqarorligini ta'minlashda asosiy rol o'ynaydi. Maqola, barqaror hamkorlikni yaratishning amaliy usullari va uning ta'lim tizimiga ta'sirini o'rganadi hamda ta'lim sifatini oshirishga xizmat qiluvchi tavsiyalarni ishlab chiqadi.

Kalit so'zlar: Barqaror hamkorlik, ta'lim tizimi, o'qituvchi va talabalar o'rtasidagi munosabatlar, ta'lim muassasasi, jamiyat bilan hamkorlik, davlat va xususiy sektor.

RECOMMENDATIONS ON ENSURING SUSTAINABLE PARTNERSHIP IN THE EDUCATIONAL PROCESS

Annotation: This article analyzes the theoretical foundations of ensuring sustainable cooperation in the educational process, its influencing factors and effective recommendations. Sustainable cooperation in the education system is of great importance for effective management of the learning process of students and improving the quality of education. The relationship between teachers and students, cooperation of educational institutions with society and relations between the public and private sectors play a key role in ensuring the sustainability of the education system. The article studies practical methods for creating sustainable

cooperation and its impact on the education system and develops recommendations to improve the quality of education.

Keywords: Sustainable cooperation, education system, teacher-student relationships, educational institution, cooperation with society, public and private sector.

РЕКОМЕНДАЦИИ ПО ОБЕСПЕЧЕНИЮ УСТОЙЧИВОГО СОТРУДНИЧЕСТВА В ОБРАЗОВАТЕЛЬНОМ ПРОЦЕССЕ

Аннотация: В данной статье анализируются теоретические основы устойчивого сотрудничества в образовательном процессе, факторы его влияния и эффективные рекомендации. Стабильное сотрудничество в системе образования важно для эффективного управления процессом обучения студентов и повышения качества образования. Отношения между преподавателями и учащимися, сотрудничество образовательных учреждений с обществом, отношения между государственным и частным секторами играют ключевую роль в обеспечении стабильности системы образования. В статье рассматриваются практические методы создания устойчивого сотрудничества и его влияние на систему образования, а также разрабатываются рекомендации по повышению качества образования.

Ключевые слова: Устойчивое сотрудничество, система образования, отношения между преподавателями и учащимися, образовательное учреждение, сотрудничество с обществом.

Kirish. Ta'lim tizimida barqaror hamkorlik, o'quvchilarning bilim olish jarayonini samarali boshqarish va ta'lim sifatini oshirishda juda muhim rol o'ynaydi. Barqaror hamkorlik faqat o'qituvchi va talabalar o'rtasidagi munosabatlarga emas, balki ta'lim muassasalari, jamiyat, davlat va xususiy sektor o'rtasidagi keng ko'lamlı aloqalarga ham asoslanadi. Barqaror hamkorlikning ta'limga ijobiy ta'siri nafaqat o'quvchilarning akademik muvaffaqiyatlariga, balki ijtimoiy ko'nikmalarni rivojlantirishga, ijtimoiy mas'uliyatni oshirishga va ta'lim tizimining barqaror rivojlanishiga olib keladi. Ushbu maqola, ta'lim jarayonida

barqaror hamkorlikni ta'minlashning nazariy asoslari, uning ta'sir qiluvchi omillari va samarali tavsiyalarni tahlil qiladi.

Metodologiya. Ushbu tadqiqot ilmiy adabiyotlarni tahlil qilish, amaliyotdagi misollarni o'rganish va mavjud statistika asosida olib borilgan. Tadqiqotda quyidagi metodlar qo'llanilgan:

1. **Nazariy tahlil** - ta'limda hamkorlikni ta'minlashning nazariy jihatlari, hamkorlik turlari va uning ta'lim tizimiga ta'siri o'rganilgan.

2. **Adabiyotlar tahlili** - ilmiy maqolalar, kitoblar va tadqiqotlarning tahlili, hamkorlikni rivojlantirishda qo'llaniladigan metodlar va strategiyalarni aniqlash.

3. **Amaliy misollarni tahlil qilish** - turli mamlakatlar va ta'lim tizimlarida barqaror hamkorlikni ta'minlashdagi muvaffaqiyatli misollar o'rganildi.

Ushbu tadqiqotda hamkorlikni barqarorlashtirishning uchta asosiy omili ajratilgan: (1) o'qituvchi va talabalar o'rtasidagi munosabatlar, (2) ta'lim muassasalari va jamiyat o'rtasidagi aloqalar, (3) davlat va xususiy sektor o'rtasidagi hamkorlik.

Natijalar:

1. O'qituvchi va Talabalar O'rtasidagi Munosabatlar. O'qituvchi va talabalar o'rtasidagi munosabatlar ta'lim jarayonining asosi bo'lib, bu hamkorlik o'quvchilarning motivatsiyasini oshiradi va o'qituvchilarning pedagogik yondashuvlarini yanada samarali qiladi. Pedagogik yondashuvlar ta'limda hamkorlikni rivojlantirishga katta ta'sir ko'rsatadi. O'qituvchilarning metodik yondashuvlaridagi innovatsiyalar, talabalar bilan individual ishlash va o'quvchilarning bilimlariga javobgarlik hissini oshirish, ta'lim jarayonining sifatini yaxshilashga yordam beradi. O'qituvchilar o'z talabalarini faqat bilim olishda emas, balki ular o'rtasidagi ijtimoiy ko'nikmalarni rivojlantirishda ham qo'llab-quvvatlashi lozim.

2. Ta'lim Muassasasi va Jamiyat O'rtasidagi Hamkorlik. Ta'lim muassasalari va jamiyat o'rtasidagi hamkorlik o'quvchilarning ta'limga bo'lgan

yondashuvini shakllantiradi. Jamiyatning ta'lim jarayoniga jalb etilishi, o'quvchilarni hayotga tayyorlashda ijtimoiy mas'uliyatni rivojlantirishga yordam beradi. Ota-onalar, mahalliy jamoatlar va boshqa ijtimoiy guruhlar bilan hamkorlik ta'lim tizimining samarali ishlashiga yordam beradi. Jamiyat bilan hamkorlik o'quvchilarga o'zining kelajakdagi ijtimoiy roli haqida ongli qarorlar qabul qilishda yordam beradi. Shuningdek, o'quvchilarning ta'limda muvaffaqiyatli bo'lishi uchun jamiyatdan ko'mak olish imkoniyatlarini kengaytiradi.

3. Davlat va Xususiy Sektor O'rtasidagi Hamkorlik. Davlatning ta'lim tizimiga qo'shgan hissasi, xususiy sektor bilan hamkorlikda ilg'or texnologiyalarni joriy etish, ta'lim tizimini modernizatsiya qilishda katta ahamiyatga ega. Ta'limda innovatsiyalarni joriy etish, texnologiyalarning yangilanishi va ilm-fanning yangi istiqbollari moslashish, davlat va xususiy sektor o'rtasidagi samarali hamkorlikni talab qiladi. Xususiy sektor ta'lim tizimiga texnologiyalar, moliyaviy sarmoyalar va ta'lim dasturlarini yangilash orqali yordam beradi, davlat esa ta'limni keng qamrovli ravishda qo'llab-quvvatlaydi. Barqaror hamkorlikni yaratishda davlat va xususiy sektorning o'zaro bog'liqligi o'quv muassasalarining yangilanishiga va ta'lim tizimining rivojlanishiga xizmat qiladi.

Muhokama. Ta'lim tizimida barqaror hamkorlikni ta'minlash nafaqat ta'lim sifatini oshiradi, balki jamiyatdagi ijtimoiy rivojlanishga ham ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Barqaror hamkorlikni rivojlantirishda ba'zi muammolar ham mavjud. Masalan:

- O'qituvchilarni yangiliklarga moslashtirish, ularning bilim va ko'nikmalarini doimiy yangilab borish uchun resurslarning yetishmasligi.
- Jamiyatning ta'lim jarayoniga jalb qilinishida ba'zi hududlarda salbiy omillar mavjud.
- Davlat va xususiy sektor o'rtasidagi resurs taqsimoti va o'zaro kelishmovchiliklar.

Shu bilan birga, bu to'siqlarni bartaraf etish uchun turli usullar va strategiyalar mavjud. Innovatsion pedagogik yondashuvlar, ota-onalar va mahalliy

jamiyat bilan aloqalarni mustahkamlash, hamda davlat va xususiy sektor o'rtasidagi samarali hamkorlikni rivojlantirish orqali bu muammolarni hal etish mumkin.

Xulosa. Ta'lim jarayonida barqaror hamkorlikni ta'minlash, nafaqat ta'lim sifatini oshirish, balki jamiyatning ijtimoiy va iqtisodiy rivojlanishini ta'minlashda muhim ahamiyatga ega. O'qituvchi va talabalar o'rtasidagi munosabatlar, ta'lim muassasasi va jamiyat o'rtasidagi aloqalar, shuningdek, davlat va xususiy sektor o'rtasidagi hamkorlik ta'lim tizimining barqarorligini ta'minlashda asosiy omillar hisoblanadi. Barqaror hamkorlikni ta'minlash orqali ta'lim tizimi yanada samarali va keng qamrovli bo'lishi mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 1 dekabrda PF-5270-son "Nogironligi bo'lgan shaxslarni davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash tizimini tubdan takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida" Farmoni <https://lex.uz/docs/-3436192>
2. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2021 yil 12 oktyabrda 638-son "Alohida ta'lim ehtiyojlari bo'lgan bolalarga ta'lim berishga oid normativ huquqiy xujjatlarni tasdiqlash to'g'risidagi qarori. <https://lex.uz/ru/docs/-5679836>
3. Alimova Gulmira Kabuljanovna (2023). INKLYUZIV TA'LIM JARAYONIDA OILA, JAMOATCHILIKNING O'RNI. Science and innovation, 2 (Special Issue 12), 77-80. doi: [10.5281/zenodo.10112912](https://doi.org/10.5281/zenodo.10112912)
4. Guzalkhan M. CREATIVE PERSON AND THE HARD WORK OF CREATIVITY //Euro-Asia Conferences. – 2021. – T. 4. – №. 1. – С. 239- 240.